

Gepubliceerd: 08-08-2020 | 12:22:00

De mantelzorger mocht door het corona-virus lange tijd het verpleeghuis niet in. Maar mantelzorgers die betaald worden wel. Waarom dit verschil? Lees verder.

Eerst dit. De mantelzorger werd een paar jaar geleden ontdekt door de overheid toen deze jaren terug besloot flink te bezuinigen op de professionele zorg. Om het 'zorg-gat' te vullen viel het oog van de overheid op de mantelzorger. Die kan wel wat meer doen! En zo geschiedde.

De ene mantelzorger na de andere raakte overwerkt, omdat de mantelzorger veel meer aan zorg moest doen dan in het verleden. Mantelzorg was altijd aanvullende zorg. De overheid draaide het om: professionele zorg werd aanvullend. Zo moest Nederland uit de economische crisis gehaald worden. Inmiddels is de crisis allang voorbij, maar de mantelzorger merkt er niets van. Het aantal overbelaste mantelzorgers neemt schrikbarend toe.

Gemeenten krijgen geld van de overheid om mantelzorgers te ondersteunen, bijvoorbeeld door het aanbieden van respijtzorg. Ook ontvangen mantelzorgers jaarlijks een mantelzorgcompliment. Maar de bedragen verschillen per gemeente. Die ongelijkheid steekt en leidt tot onvrede onder de mantelzorgers. Waarom worden ze in de ene gemeente hogelijk gewaardeerd en in de andere niet?

Inmiddels zitten we in een zorgcrisis als gevolg van het coronavirus. De zorg komt handen tekort, terwijl het aantal zorgvragers als gevolg van het virus flink is toegenomen. Verschillende zorgaanbieders zijn overgegaan op het betalen van mantelzorgers. Velen vinden dat hiermee een nieuwe grens is overgegaan: een betaalde mantelzorger is geen mantelzorger. Is dit echt zo?

Mantelzorg wordt gezien als zorg die vanzelfsprekend aan elkaar wordt gegeven. Begrippen als vanzelfsprekendheid en bereidwilligheid geven aan dat mantelzorg nooit betaald kan worden. Een mantelzorger die op de loonlijst van een zorgorganisatie staat, is een betaalde kracht geworden met wie de zorgorganisatie afspraken heeft gemaakt. Vrijwillig kan je het niet meer noemen. Op het moment dat mantelzorg betaald wordt, spreken we per definitie niet meer over mantelzorg, wordt er gezegd.

Tegenstanders zeggen dat mantelzorgers een te emotionele band hebben met de persoon die ze verzorgen. Professionals hebben die band niet, zodat de hulpverlener elk moment afstand kan nemen om professionele beslissingen te nemen.

Dat kan een ouder niet. Dus moet je de rollen niet door elkaar halen. Een combinatie van die twee in één persoon is niet gewenst. Die combinatie werkt niet. Maar de wezenlijke vraag is: wat vindt de 'patiënt' ervan? Het zal hem of haar weinig uitmaken wie de hulpverlener is en of hij of zij betaald wordt. Als de zorg maar goed is.

Sinds de invoering van het persoonsgebonden budget (pgb) is er ook al een en ander veranderd. Zo hoeft de pgb-houder niet per se een professionele zorgverlener in te kopen. Hij kan met het pgb ook een mantelzorger inschakelen. De mantelzorger krijgt uit het pgb betaald. Dus zo wereldvreemd is het niet om mantelzorg te vergoeden.

Mantelzorgers die betaald worden, reageren allemaal positief. Ze zijn blij dat ze werken volgens een bepaald schema en dat de samenwerking met de wijkverpleging aanzienlijk is verbeterd. Belangrijker is de vraag wat de 'zorgbehoevende' ervan vindt.

Als hij of zij tevreden is en de professionals kunnen hun werk beter aan, dan weet ik niet waarom de maatregel onacceptabel is. Best schokkend kan je noemen dat tijdens de sluiting van de verpleeghuizen door corona betaalde mantelzorgers wel hun familie konden bezoeken en onbetaalde mantelzorgers geweerd werden. Ik bedoel maar.

Eugeen Hoekstra